

POSTANOWIENIE

18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 18 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku M.M. i J.M.
z udziałem M.M.1., D.W., S.W., G.S. i Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-
Własnościowej w W.
o zasiedzenie,
na skutek skargi kasacyjnej M.M. i J.M.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Radomiu
z 25 kwietnia 2023 r., IV Ca 825/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża skarżących M.M. i J.M. kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz uczestników D.W. i S.W., pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 25 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Grójcu z 21 lipca 2022 r., oddalającego wniosek o stwierdzenie zasiedzenia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, wnioskodawcy wskazali przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17,

niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżący nie wykazali, by zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju nieprawidłowościami. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażone zostało stanowisko dotyczące retroaktywnego skutku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 30 marca 2004 r., K 32/03 (OTK 2003, nr 3, poz. 23), przy czym możliwość przyjęcia, że skutek ten ma charakter pełny, została uzależniona od oceny zgodności z poprzednio obowiązującymi przepisami konstytucyjnymi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2021 r., V CSKP 118/21, niepubl.). Z motywów zaskarżonego orzeczenia wynika, że analiza zasadności wniosku została w sprawie przeprowadzona wariantowo, również przy przyjęciu dopuszczalności zasiedzenia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w okresie poprzedzającym powyższy wyrok. Twierdzenie wniosku dotyczące dopuszczalności zasiedzenia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w okresie przed wejściem w życie Konstytucji, niepoparte przy tym pogłębioną argumentacją i skoncentrowane na zarzucie braku dokonania w tym zakresie jednoznacznych ocen przez Sąd Okręgowy, nie może zatem przemawiać za oczywistością skargi kasacyjnej, skoro u podstaw oddalenia wniosku legło w sprawie również niespełnienie przesłanki samoistności posiadania przez wnioskodawców ani przesłanki upływu 30-letniego terminu zasiedzenia. Przyjęty przez Sąd Okręgowy 30-letni termin zasiedzenia nie jest kwestionowany przez skarżących, natomiast argumentacja wniosku dotycząca dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny charakteru posiadania lokalu przez wnioskodawców nie przekonuje o spełnieniu przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skoro nie wskazuje jednoznacznie, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na ich korzyść. Do objęcia w posiadanie lokalu przez wnioskodawców w 1987 r. doszło w ramach stosunków rodzinnych. Wnioskodawczyni wraz z rodziną zamieszkała w spornym lokalu za zgodą matki po przydzieleniu na rzecz matki wnioskodawczyni - wówczas jeszcze - lokatorskiego prawa do lokalu. Na rzecz matki wnioskodawczyni wydana została następnie decyzja zarządu spółdzielni mieszkaniowej wyrażająca zgodę na przekształcenie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego na spółdzielcze

własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz doszło do przekształcenia tego prawa. W świetle treści przywołanych przez Sąd Okręgowy zeznań wnioskodawczynie, wskazujących na składanie wnioskodawczynie przez matkę obietnic o późniejszym przepisaniu lokalu na jej czy wnioskodawców rzecz oraz objęcia posiadania lokalu za zgodą matki wnioskodawczynie, pokrycie przez wnioskodawców uiszczonych przez matkę wnioskodawczynie do spółdzielni kosztów związanych z przekształceniem, zamieszkiwanie przez nich w lokalu i dokonywanie nakładów związanych ze zwykłym korzystaniem z nieruchomości, nie pozwala uznać za oczywiście wadliwą oceny powyższych okoliczności przez Sąd Okręgowy jako niewystarczających dla zaistnienia samoistnego posiadania (posiadania jak uprawniony z tytułu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego). Posiadacz zależny może zmienić swoje posiadanie w posiadanie prowadzące do zasiedzenia, jednakże taka zmiana musi zostać zmanifestowana na zewnątrz w sposób jednoznaczny i wskazywać na wolę władania *cum animo rem sibi habendi* w sposób widoczny dla uprawnionego i otoczenia; samą intencję zmiany i świadomość posiadania samoistnego uznaje się za niewystarczające (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2012 r., I CSK 561/11, niepubl. oraz z 29 października 2019 r., II CSK 279/19, niepubl. i tam powołane judykaty). *In casu* powołane przez skarżących we wniosku okoliczności faktyczne, częściowo nieobjęte podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia, nie wskazują, że wnioskodawcy zademonstrowali względem matki wnioskodawczynie wolę władania lokalem z jej wyłączeniem, natomiast od daty śmierci matki wnioskodawczynie przyjęty w sprawie, a nieobjęty zarzutami kasacyjnymi, 30-letni termin zasiedzenia nie upłynął.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.

[P.L.]

[a.ł]

